Кір'ян С.М., Шолойко А.С.

ОБЛІК І АУДИТ
у страхових компаніях

Лабораторний практикум

С. М. Кір'ян, А. С. Шолойко

ОБЛІК І АУДИТ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

ЛАБОРАТОРНИЙ ПРАКТИКУМ

Київ – 2020

УДК 368(075.8)
ББК 65.9
К 43

Рецензенти:
Прокопенко Н.С., доктор економічних наук, професор;
Гривківська О.В., доктор економічних наук, професор.

Схвалено Вченою радою ПВНЗ «Європейський університет» 28.05.2020 р., протокол № 4.

Кір'ян С.М., Шолойко А.С.
К43 Облік і аудит в страхових компаніях: лабораторний практикум. Київ: ПВНЗ «Європейський університет», 2020. − 62 с.

Лабораторний практикум «Облік і аудит в страхових компаніях» покликаний підвищити рівень практичної підготовки у сфері обліку і аудиту страхових компаній. Включає 10 тем, кожна з яких містить характеристику лабораторної роботи, тестові завдання, практичні завдання та рекомендовану літературу.

Практична цінність даного навчального видання покладена в основу комплексної підготовки студентів Європейського університету, доповнює теоретичний матеріал основних фахових дисциплін, дозволяє краще зрозуміти і вивчити викладений матеріал з метою впровадження у професійну діяльність.

Рекомендовано студентам і викладачам вищих навчальних закладів, науковим працівникам, а також спеціалістам-практикам у галузі обліку, аудиту та страхування.

© С.М. Кір'ян, А.С. Шолойко, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА..... 5

ТЕМА 1. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

Характеристика лабораторної роботи..... 6
Тестові завдання..... 6
Практичні завдання..... 8
Рекомендована література..... 9

ТЕМА 2. ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ СТРАХОВИКА

Характеристика лабораторної роботи..... 11
Тестові завдання..... 11
Практичні завдання..... 13
Рекомендована література..... 14

ТЕМА 3. ОБЛІК І АУДИТ ОПЕРАЦІЙ ІЗ СТРАХУВАННЯ ТА ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

Характеристика лабораторної роботи..... 16
Тестові завдання..... 16
Практичні завдання..... 18
Рекомендована література..... 20

ТЕМА 4. ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

Характеристика лабораторної роботи..... 22
Тестові завдання..... 22
Практичні завдання..... 24
Рекомендована література..... 25

ТЕМА 5. ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ СТРАХОВИКА

Характеристика лабораторної роботи..... 27
Тестові завдання..... 27
Практичні завдання..... 29
Рекомендована література..... 29

ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ
Характеристика лабораторної роботи..... 32
Тестові завдання..... 32
Практичні завдання..... 34
Рекомендована література..... 35

ТЕМА 7. ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
Характеристика лабораторної роботи..... 38
Тестові завдання..... 38
Практичні завдання..... 40
Рекомендована література..... 41

ТЕМА 8. ЗВІТ ПРО СУКУПНІ ДОХОДИ
Характеристика лабораторної роботи..... 44
Тестові завдання..... 44
Практичні завдання..... 46
Рекомендована література..... 47

ТЕМА 9. ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ
Характеристика лабораторної роботи..... 50
Тестові завдання..... 50
Практичні завдання..... 52
Рекомендована література..... 53

ТЕМА 10. ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
Характеристика лабораторної роботи..... 56
Тестові завдання..... 56
Практичні завдання..... 58
Рекомендована література..... 59

ПЕРЕДМОВА

Специфіка відносин у сфері страхування зумовлює певні особливості щодо обліку страхових операцій та аудиту діяльності страхових організацій. Знання, одержані в межах даного курсу, сприятимуть прийняттю вдалих управлінських рішень під час провадження страхової діяльності.

Конкурентоспроможність фахівця у сфері страхування визначається високим рівнем підготовки як з теоретичної, так і з практичної сторони. Даний лабораторний практикум покликаний підвищити рівень практичної підготовки у сфері обліку і аудиту в страхових компаніях. Він включає 10 тем, кожна з яких містить характеристику лабораторної роботи, тестові завдання, практичні завдання та рекомендовану літературу. Головна ідея практичних завдань полягає в тому, що студент відображатиме в обліку операції від заснування віртуальної страхової компанії до складання звітності за звітний період, її аудиту та підготовки аудиторського висновку.

«Облік і аудит в страхових компаніях: лабораторний практикум» буде цікавий студентам, аспірантам, викладачам, науковцям і практикам.

ТЕМА 1. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок і знань щодо особливостей обліку та аудиту в страхових компаніях.
Завдання лабораторної роботи:	– визначити особливості бухгалтерського обліку в страхових компаніях України; – узагальнити основні положення облікової політики страховика; – з'ясувати особливості аудиту страхової діяльності в Україні; – ознайомитися з програмним забезпеченням обліку та аудиту в страхових організаціях.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Яка форма організації бухгалтерського обліку є забороненою для страхових компаній:

а) введення до штату посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;

б) користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;

в) ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою;

г) самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником організації.

2. Якими стандартами регулюється складання фінансової звітності страхових компаній в Україні:

а) НПСБО;

б) МСБО;

в) МСФЗ;

г) ЗПБО.

3. Чи є серед МСФЗ спеціалізований стандарт для страхової діяльності:

а) на даний час розробляється;

б) так;

в) ні;

г) МСФЗ є уніфікованими і не передбачають спеціалізованих стандартів.

4. Хто є розробником МСФЗ:

а) Комітет з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;

б) Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;

в) Міжнародна федерація бухгалтерів;

г) Рада Європи.

5. Які існують способи підготовки звітності за міжнародними стандартами:

а) трансформація даних національного обліку відповідно до МСФЗ;

б) паралельне ведення бухгалтерського обліку відповідно до національних і міжнародних стандартів;

в) використання лише МСФЗ;

г) всі відповіді вірні.

6. Чим відрізняються МСФЗ і ЗПБО:

а) МСФЗ є обов'язковими, а ЗПБО носять рекомендаційний характер;

б) ЗПБО використовуються в США;

в) ЗПБО є обов'язковими, а МСФЗ носять рекомендаційний характер;

г) МСФЗ використовуються в США.

7. Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються страховою організацією для складання та подання фінансової звітності це:

а) стандарти;

б) положення;

в) облікова політика;

г) правила.

8. За якими напрямами Закон України про страхування встановлює вимоги до бухгалтерського обліку в страхових компаніях:

а) облік договорів і вимог (заяв);

б) облік страхових резервів;

в) звітність;

г) всі відповіді вірні.

9. Яких характер носить зовнішній аудит фінансової звітності для страхових компаній:

а) рекомендаційний;

б) добровільний;

в) обов'язковий;

г) вибірковий.

10. На основі яких стандартів здійснюється зовнішній аудит страхових компаній:

а) Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг;

б) Національні стандарти аудиту;

в) Галузеві стандарти аудиту;

г) Регіональні стандарти аудиту.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Опрацювати та здійснити порівняльну характеристику МСФЗ і ЗПБО, використовуючи не менше 10 порівняльних ознак.

2. Ви є одним із засновників нової страхової компанії. Необхідно розробити основні положення облікової політики страховика.

3. Дослідити наявні на ринку програмні продукти для автоматизації обліку і аудиту в страхових компаніях. Здійсніть порівняльну характеристику двох програмних продуктів для бухгалтерського обліку та двох – для аудиту.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. Використовуючи офіційні тексти МСФЗ і ЗПБО, необхідно заповнити таблицю та зробити висновки:

№	Ознака	МСФЗ	ЗПБО
1			
...			

2. Облікова політика страховика обов'язково повинна включати такі структурні елементи:

- загальні відомості про страхову компанію (організаційно-правова форма, форма власності, спеціалізація тощо);

- організаційні питання;
- методологія обліку (дебіторська заборгованість, зобов'язання, основні засоби тощо);
- організаційно-технічні питання;
- податковий облік;
- управлінський облік;
- відповідальність за організацію бухгалтерського обліку.

3. Дослідивши програмні продукти для автоматизації обліку і аудиту в страхових компаніях, необхідно заповнити таблицю та зробити висновки:

№	Ознака	Для бухгалтерського обліку		Для аудиту	
		Програмний продукт 1	Програмний продукт 2	Програмний продукт 1	Програмний продукт 2
1					
...					

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
2. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посіб. — К.: НУХТ, 2012. — 335 с.
3. Кір'ян С.М. Контроль відображення повноти господарської діяльності засобами облікової політики / С.М. Кір'ян // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2017. – №2. [Електронний ресурс. Джерело доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5439]
4. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 584 с.
5. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.
6. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.
7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.
8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.
9. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу:

http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

10. Податковий кодекс України, від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page.

11. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н. Л. Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. – Київ: «Центр учбової літератури», 2020. – 647 с.

12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

14. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

15. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг Закон України від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/page.

16. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

17. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

ТЕМА 2. ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ СТРАХОВИКА

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок і знань щодо обліку та аудиту зареєстрованого (пайового) капіталу страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– з'ясувати порядок відображення в обліку операцій із формування зареєстрованого (пайового) капіталу страховика; – визначити особливості аудиту формування зареєстрованого (пайового) капіталу страховика.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. В якій організаційно-правовій формі не можуть бути створені страхові компанії:

а) акціонерне товариство;
б) товариство з обмеженою відповідальністю;
в) командитне товариство;
г) товариство з додатковою відповідальністю.

2. Скільки може бути засновників страхової компанії:

а) 1;
б) не менше 2;
в) не менше 3;
г) не менше 5.

3. Загальний розмір внесків страховика до зареєстрованих (пайових) капіталів інших страховиків України не може перевищувати:

а) 10 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу;

б) 20 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу;

в) 25 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу;

г) 30 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу.

4. Розмір внеску страховика до зареєстрованого (пайового) капіталу іншого окремого страховика не може перевищувати:

а) 10 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу;

б) 20 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу;

в) 25 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу;

г) 30 відсотків його власного зареєстрованого (пайового) капіталу.

5. Винятком із ситуації в тестах 3 і 4 є випадок, коли:

а) страховик, який здійснює страхування інше, ніж страхування життя, здійснює внески до зареєстрованого (пайового) капіталу страховика, який здійснює страхування життя;

б) страховик, який здійснює страхування життя здійснює внески до зареєстрованого (пайового) капіталу страховика, який здійснює страхування інше, ніж страхування життя;

в) страховик, який здійснює страхування інше, ніж страхування життя, здійснює внески до зареєстрованого (пайового) капіталу страховика, який здійснює страхування інше, ніж страхування життя;

г) страховик, який здійснює страхування життя, здійснює внески до зареєстрованого (пайового) капіталу страховика, який здійснює страхування життя.

6. Забороняється використовувати для формування зареєстрованого (пайового) капіталу:

а) кошти страхових резервів;

б) векселі, а також кошти, одержані в кредит, позику та під заставу;

в) нематеріальні активи;

г) всі відповіді вірні.

7. Мінімальний розмір зареєстрованого (пайового) капіталу страховика, який здійснює страхування життя, встановлюється у сумі, еквівалентній:

а) 1 млн євро;

б) 1,5 млн євро;

в) 3 млн євро;

г) 10 млн євро.

8. Мінімальний розмір зареєстрованого (пайового) капіталу страховика, який здійснює страхування інше, ніж страхування життя, встановлюється у сумі, еквівалентній:

а) 1 млн євро;
б) 1,5 млн євро;
в) 3 млн євро;
г) 10 млн євро.

9. Дозволяється формування зареєстрованого (пайового) капіталу страховика цінними паперами, що випускаються державою, за їх номінальною вартістю в порядку, визначеному Уповноваженим органом, але не більше:

а) 10 відсотків загального розміру зареєстрованого (пайового) капіталу;
б) 20 відсотків загального розміру зареєстрованого (пайового) капіталу;
в) 25 відсотків загального розміру зареєстрованого (пайового) капіталу;
г) 30 відсотків загального розміру зареєстрованого (пайового) капіталу.

10. Який рахунок використовують для обліку неоплаченого капіталу:

а) 40;
б) 43;
в) 44;
г) 46.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно відобразити операції з формування зареєстрованого (пайового) капіталу страхової компанії, яку Ви створили, враховуючи положення чинного законодавства.

2. Слід здійснити платежі за оренду приміщення та відповідні активи, необхідні для ведення страхової діяльності.

2. Здійснити аудит формування зареєстрованого (пайового) капіталу страхової компанії.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно додати нову інформаційну базу про створену Вами страхову компанію.
2. У режимі «Конфігуратор» необхідно відобразити базову інформацію про створену Вами страхову компанію.
3. Необхідно відобразити в бухгалтерському обліку операції з формування зареєстрованого (пайового) капіталу страхової компанії, заповнивши довідник «Контрагенти» (підгрупа «Засновники»).

4. Слід відобразити в бухгалтерському обліку операції з оплати оренди приміщення та придбаних активів, необхідних для ведення страхової діяльності, заповнивши відповідні довідники.

5. Здійснити аудит формування зареєстрованого (пайового) капіталу страхової компанії, заповнивши робочий документ аудитора.

Засновник	Сума, що підлягає внесенню, грн	Вид внеску	Фактично внесено за даними аудитора			Відображено в обліку, грн	Відхилення +/-
			дата	№, назв документу	сума, грн		
1	2	3	4	5	6	7	8

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бєлоусов М.О. Внутрішній контроль зареєстрованого (пайового) капіталу: організаційно-методичний підхід / Бєлоусов М.О. // Міжнародний випуск наукових праць. – № 1(19).

2. Директива № 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про початок і ведення діяльності у сфері страхування та перестрахування [Електронний ресурс] // Нацкомфінпослуг: [сайт]. – Режим доступу: http://nfp.gov.ua/content/direktivi-es.html.

3. Жолнер І. В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посіб. − К.: НУХТ, 2012. − 335 с.

4. Кір'ян С.М.. Стан та умови фінансування інвестиційних проектів міжнародними організаціями в Україні / С.М. Кір'ян, О.Д.Радченко, О.Ю. Лебедь / Інноваційна економіка: економічні, політичні та правові аспекти / Колективна монографія за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Стратегії стійкого розвитку економіки» (Київ, 19 грудня 2019 р. / За ред. Прокопенко Н. С. Київ. : Видавництво «Європейського університету», 2019. – С. 54-59.

5. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

6. Матюха М. М. Комп'ютерний аудит: опор. курс лекцій для студ. екон. спец. дистанційної форми навчання / М. М. Матюха. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. – 228 с.

7. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

11. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

12. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

13. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

15.Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

16. С. М. Кір'ян. Формування фахівців з бухгалтерського обліку для постіндустріальної економіки / С.М. Кір'ян // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції "Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки", Львів, 18–19 травня 2017 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – С.507−508.

17. Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку. [текст] навч. посіб. / В. Т. Сусіденко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 224 с.

18.Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні : навч. посіб. / В. М. Краєвський, Л. В. Титенко, Т. М. Паянок, Н. В. Параниця, С. В. Богдан / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 288 с.

19. Шолойко А. С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

20.IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

ТЕМА 3. ОБЛІК І АУДИТ ОПЕРАЦІЙ ІЗ СТРАХУВАННЯ ТА ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок і знань щодо обліку та аудиту операцій із страхування і перестрахування.
Завдання лабораторної роботи:	– з'ясувати порядок відображення в обліку операцій із страхування та перестрахування; – визначити особливості аудиту операцій із страхування та перестрахування.
Матеріальне і програмне Забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Який рахунок використовується для перестрахування:

а) 705;

б) 76;

в) 903;

г) 904.

2. В якому випадку страховик зобов'язаний укласти договір перестрахування:

а) якщо це договір страхування ядерних ризиків або запуску космічних ракет;

б) якщо страхова сума за окремим предметом договору страхування перевищує 10 % суми сплаченого зареєстрованого (пайового) капіталу та сформованих вільних резервів і страхових резервів;

в) якщо на розрахунковому рахунку відсутні кошти;

г) якщо перестрахування економічно доцільне.

3. Який документ підтверджує надходження страхових платежів у касу страхової компанії:

а) касова книга;

б) вхідне платіжне доручення;

в) прибутковий касовий ордер;

г) вихідне платіжне доручення.

4. Облік яких договорів страховики зобов'язані вести персоніфіковано (індивідуально):

а) договори страхування життя;

б) договори страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою;

в) договори страхування ядерних ризиків;

г) правильна відповідь а) і б).

5. Який документ необхідно підготувати, щоб перерахувати страхове відшкодування на розрахунковий рахунок страхувальника:

а) банківська виписка;

б) вхідне платіжне доручення;

в) видатковий касовий ордер;

г) вихідне платіжне доручення.

6. На якому рахунку обліковуються страхові платежі:

а) 36;

б) 70;

в) 76;

г) 63.

7. Вести облік договорів страхування і вимог (заяв) страхувальників щодо виплати страхової суми або страхового відшкодування за формою, яка забезпечить отримання інформації, необхідної для врахування при формуванні страхових резервів:

а) страховики зобов'язані;

б) страховики не зобов'язані;

в) страховики уповноважені;

г) страховики звільнені.

8. Коли страхова організація використовує МСФЗ 4 «Страхові контракти»:

а) щодо дебіторської заборгованості при об'єднанні бізнесу;

б) щодо гарантії на продукт від компанії-виробника;

в) активи і зобов'язання роботодавців згідно з планом виплат робітникам;

г) щодо договорів перестрахування, виданих страховою організацією.

9. Активи перестрахування це:

а) Чисті контрактні права цедента згідно з договором перестрахування;

б) Чисті контрактні права цесіонарія згідно з договором перестрахування;

в) Чисті контрактні права страховика згідно з договором перестрахування;

г) Чисті контрактні права страхувальника згідно з договором перестрахування.

10. Метод розділення це:

а) облік компонентів контракту так, ніби вони є подібними контрактами;

б) облік компонентів контракту так, ніби вони є окремими контрактами;

в) облік компонент страхування здійснюється, а компонент депозиту ні;

г) облік компонент страхування не здійснюється, а компонент депозиту здійснюється.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно відобразити операції з продажу страхових послуг із майнового страхування 10 фізичним особам (5 з яких внесли страховий платіж у касу страхової компанії, що перевищило встановлений ліміт) і 5 юридичним особам, при цьому ризики за одним із договорів було обов'язково перестраховано, а за 3 страховими угодами з фізичними особами було здійснено страхове відшкодування у розмірі відповідно 30%, 50% і 70% страхової суми[1].

2. Здійснити аудит операцій із внесення страхових платежів у касу.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно заповнити довідник «Контрагенти (підгрупа «Страхувальники») та інші довідники.

2. Відобразити операції зі страхування, перестрахування та виплати страхового відшкодування. Для документів вихідне платіжне доручення та виписка банку необхідно скласти операграму їх руху.

[1] Виплату страхових відшкодувань слід відобразити в обліку після створення страхових резервів.

Рух документу	Виконавці		
	Керівник	Гол. бухгалтер	Бухгалтер
1) Розпорядження керівника			
2) Складання платіжного доручення			
3) Перевірка і підпис документу			
4) Направлення до банку і одержання другого екземпляру			
5) Відображення в регістрі (одержання виписки банку)			
6) Архів			

3. Здійснити аудит операцій із внесення страхових платежів у касу, заповнивши робочий документ аудитора.

Наявність реквізитів у прибутковому касовому ордері									
Номер документа	Дата складання	Сума, грн..	Код цільового призначення	Від кого прийнято	Печатка	Підпис		Кореспондуючі рахунки	
						Гол. бухгалтер	Керівник	Дебет	Кредит
...									
Наявність реквізитів у видатковому касовому ордері									
Номер документа	Дата складання	Сума, грн	Код цільового призначення	Кому видано	Печатка	Підпис		Кореспондуючі рахунки	
						Гол. бухгалтер	Керівник	Дебет	Кредит
...									

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кір'ян С. М. Грошово-кредитна політика як інформаційна база для управлінського обліку / С.М. Кір'ян //Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. 8 грудня 2017 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2017. − С. 212 − 213.

2. Лучко М.Р., Адамик О.В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 252 с.

3. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

4. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства [Електронний ресурс] [текст]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Rbetu_2013_2_17.pdf.

5. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

6. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

9. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

10. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534

11. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

13. Про застосування іноземної валюти в страховій діяльності: Постанова НБУ від 11.04.2000 № 135[Електронний ресурс] // Національний банк України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0254-00.

14. Про затвердження Положення про порядок та умови ведення страховиками персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя: Розпорядження Держфінпослуг від 28.12.2004 № 3197 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0194-05.

15. Про затвердження Порядку складання та подання декларації страховика про операції з перестрахування: Наказ Міністерства фінансів України від 25.07.2002 № 582 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG6918.html.

16. Про затвердження форми декларації страховика про операції з перестрахування: Постанова КМУ від 13.06.2002 р. № 821 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP020821.html.

17. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

18. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

19. Feedback on the accounting for reinsurance contracts [Електронний ресурс] // IASB: [сайт]. – Режим доступу: http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Insurance-Contracts/Documents/Reinsurance-reporting-final-March-2013.pdf.

ТЕМА 4. ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗМІЩЕННЯ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо обліку та аудиту формування і розміщення страхових резервів.
Завдання лабораторної роботи:	– з'ясувати порядок відображення в обліку операцій із формування та розміщення страхових резервів; – визначити особливості аудиту формування та розміщення страхових резервів.
Матеріальне і програмне Забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Страхові резерви обліковуються на рахунку:

а) 45;

б) 46;

в) 47;

г) 49.

2. Забезпечення яких умов платоспроможності зобов'язані дотримуватися страховики:

а) наявності сплаченого зареєстрованого (пайового) фонду;

б) створення страхових резервів, достатніх для майбутніх виплат страхових сум і страхових відшкодувань;

в) перевищення фактичного запасу платоспроможності страховика над розрахунковим нормативним запасом платоспроможності;

г) всі відповіді вірні.

3. В якій валюті формуються страхові резерви:

а) в іноземній;

б) у національній;

в) на вибір: в іноземній або національній;

г) у тих валютах, в яких страховики несуть відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями.

4. Коли страховики зобов'язані письмово повідомити Уповноважений орган про запровадження формування і ведення обліку технічних резервів за видами страхування, іншими ніж страхування життя:

а) не пізніше ніж за 10 днів до початку календарного року;

б) не пізніше ніж за 20 днів до початку календарного року;

в) не пізніше ніж за 30 днів до початку календарного року;

г) не пізніше ніж за 45 днів до початку календарного року.

5. Кошти страхових резервів повинні розміщуватися з урахуванням принципів:

а) безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості;

б) безпечності, прибутковості, ліквідності;

в) прибутковості, ліквідності, диверсифікованості;

г) стійкості, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості.

6. Якими активами не можуть бути представлені технічні резерви:

а) банківські вклади (депозити);

б) кредити страхувальникам - фізичним особам;

в) нерухоме майно;

г) права вимоги до перестраховиків.

7. Страхові резерви відображаються в балансі:

а) у розділі I Активу;

б) у розділі II Активу;

в) у розділі I Пасиву;

г) у розділі II Пасиву.

8. Страхове зобов'язання це:

а) Чисті контрактні зобов'язання страховика згідно зі страховим контрактом;

б) Брутто контрактні зобов'язання страховика згідно зі страховим контрактом;

в) Різниця між страховими преміями та страховим відшкодуванням;

г) Різниця між страховою сумою та страховим відшкодуванням.

9. Вільні резерви страховика створюються за рахунок:

а) резервного капіталу;

б) нерозподіленого прибутку;

в) доходів від страхової діяльності;

г) страхових премій.

10. Резерв незароблених премій (резерви премій):

а) включають частки від сум надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що відповідають страховим ризикам, які не минули на звітну дату;

б) включають частки від сум надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що відповідають страховим ризикам, які минули на звітну дату;

в) включають частки від сум надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що не відповідають страховим ризикам, які не минули на звітну дату;

г) включають частки від сум надходжень страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), що не відповідають страховим ризикам, які минули на звітну дату.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно відобразити операції з формування та розміщення технічних страхових резервів, враховуючи здійснені страхові операції.

2. Здійснити аудит операцій із розміщення страхових резервів.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно відобразити зазначені операції формування та розміщення страхових резервів.

2. Здійснити аудит операцій із розміщення страхових резервів, заповнивши робочий документ аудитора.

№	Технічні резерви	Сума, грн	У % до загальної суми технічних резервів	Норматив розміщення коштів технічних резервів на території України	Дані компанії	Дані аудитора	Примітки
1	Загальна сума коштів страхових резервів		100,0	-	-	-	
	...						

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.

2. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

3. Кір'ян С.М. Контроль відображення повноти господарської діяльності засобами облікової політики / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2017. – №2. [Електронний ресурс. Джерело доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5439].

4. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

5. Лисиченко О.О., Атамас П.Й., Атамас О.П. Фінансовий облік: навчальний посібник / За заг. ред. к.е.н, проф. П.Й. Атамаса. – К.: «ЦУЛ», 2019. – 356 с.

6. Методика формування резервів із страхування життя, затверджена Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.01.2004 р. № 24-III із змінами та доповненнями [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04.

7. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

11. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

12. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

13. Правила формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17 грудня 2004 р. N 3104-III із змінами та доповненнями 20 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0019-05.

14. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

15. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

16. Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика та визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України: Розпорядження Нацкомфінпослуг № 396 від 23.02.2016 р. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1099-09.

17. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

18. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

19. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

20. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

ТЕМА 5. ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ СТРАХОВИКА

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо обліку та аудиту визначення фінансового результату страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– з'ясувати порядок відображення в обліку формування фінансового результату страховика; – визначити особливості аудиту формування фінансового результату страховика.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Контралімент – це:
а) доходи страховика від частки прибутку перестраховика;
б) витрати страховика, пов'язані з перестрахуванням;
в) доходи страховика від страхової діяльності;
г) витрати страховика на ведення страхової діяльності.

2. Витрати страховика відображаються в:
а) звіті про фінансовий стан;
б) звіті про сукупні доходи;
в) звіті про зміни у власному капіталі;
г) не відображаються в звітності.

3. Рахунки обліку доходів відображаються на рахунках класу:

а) 6;

б) 7;

в) 8;

г) 9.

4. Витрати страховика можуть обліковуватися на рахунках класу:

а) 8;

б) 9;

в) 8 і 9;

г) 10.

5. Доходи і витрати страховика в кінці звітного періоду списуються на:

а) фінансові результати;

б) позабалансові рахунки;

в) активно-пасивні рахунки;

г) балансові рахунки.

6. Доходи від реалізації страхових послуг зі страхування інше, ніж страхування життя, зменшуються на:

а) частки страхових платежів, належні перестраховикам;

б) частки перестраховиків у резервах незароблених премій на початок звітного періоду;

в) резерви незароблених премій та залишки страхових платежів з державного обов'язкового страхування на кінець звітного періоду;

г) всі відповіді вірні.

7. Доходи страховика складаються з доходів від:

а) операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;

б) звичайної та фінансової діяльності;

в) операційної та інвестиційної діяльності;

г) страхової та перестрахової діяльності.

8. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків) ведеться на рахунку:

а) 79;

б) 70;

в) 49;

г) 44.

9. Рахунок обліку фінансових результатів є:

а) активним;

б) пасивним;

в) активно-пасивним;

г) позабалансовим.

10. Чи є операції з реалізації страхових послуг об'єктом оподаткування податком на додану вартість:

а) так;

б) ні;

в) так, для реалізації страхових послуг зі страхування інше, ніж страхування життя;

г) так, для реалізації страхових послуг зі страхування життя.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно визначити фінансовий результат діяльності страхової компанії.

2. Здійснити аудит формування фінансового результату страховика.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно відобразити всі необхідні операції для здійснення закриття періоду (нарахування амортизації, нарахування та виплата заробітної плати, сплата податків тощо) і визначення фінансового результату.

2. Здійснити аудит перевірки податків.

Вид податку	База оподаткування за даними, грн		Ставка податку		На якому рахунку відображається		Відображення в облікових реєстрах
	аудитора	фінансового обліку	відповідно до законодавства україни	за результатами перевірки	відповідно до робочого плану рахунків	за даними аудитора	
1	2	3	4	5	6	7	8
	...	...	...	...	...	...	...

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільіна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.

2. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

3. Кір'ян С.М. Контроль відображення повноти господарської діяльності засобами облікової політики / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2017. – №2. [Електронний ресурс. Джерело доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5439]

4. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

5. Лисиченко О.О., Атамас П.Й., Атамас О.П. Фінансовий облік: навчальний посібник / За заг. ред. к.е.н, проф. П.Й. Атамаса. – К.: «ЦУЛ», 2019. – 356 с.

6. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

8. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

10. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

11. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

12. Податковий кодекс України, від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page.

13. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

15. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України: наказ Державної податкової служби України № 516 від 14.06.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DPA1440.html.

16. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Елект-

ронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.

17. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на доходи (прибуток) страховика: наказ Міністерства доходів і зборів України від 27.01.2014 р. № 84 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE25061.html.

18. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

19. Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку. [текст] навч. посіб. / В. Т. Сусіденко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 224 с.

20. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

21. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

22. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

ТЕМА 6. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо особливостей формування, аналізу та аудиту фінансової звітності страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– визначення особливостей формування, аналізу та аудиту фінансової звітності страховика; – складання плану, програми аудиту фінансової звітності страховика.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Метою фінансової звітності є надання інформації про:
а) фінансовий стан;
б) фінансові результати діяльності;
в) грошові потоки суб'єкта господарювання;
г) всі відповіді вірні.

2. Концептуальна основа фінансової звітності була видана в:
а) вересні 2010 р.;
б) жовтні 2011 р.;
в) листопаді 2012 р.;
г) грудні 2013 р.

3. Як співвідносяться МСФЗ і Концептуальні основи фінансової звітності:

а) дані документи мають однакову вагу;

б) МСФЗ є домінуючими і переважають вимоги Концептуальної основи;

в) вимоги Концептуальної основи є домінуючими і переважають МСФЗ;

г) дані документи абсолютно різні.

4. Посилювальні якісні характеристики корисної інформації це:

а) зіставність і можливість перевірки;

б) вчасність і зрозумілість;

в) зіставність, можливість перевірки та вчасність;

г) зіставність, можливість перевірки, вчасність та зрозумілість.

5. Як часто слід складати фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів:

а) щомісячно;

б) щоквартально;

в) кожні півроку;

г) щорічно.

6. Інвентаризація активів і зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності є:

а) доречною;

б) добровільною;

в) обов'язковою;

г) вибірковою.

7. Чи оприлюднюється фінансова звітність страхових компаній:

а) так;

б) ні, оскільки така звітність – це комерційна таємниця;

в) за рішенням керівництва;

г) на вимогу керівництва.

8. З якого року складання фінансової звітності страховими компаніями здійснюється згідно з МСФЗ:

а) 2010;

б) 2011;

в) 2012;

г) 2013.

9. В якому випадку необхідно складати консолідовану фінансову звітність:

а) коли материнське підприємство є дочірнім підприємством, яке повністю або частково належить іншому суб'єктові господарювання;

б) коли суб'єкт господарювання контролює одного або кількох інших суб'єктів господарювання;

в) коли боргові інструменти або інструменти капіталу материнського підприємства не перебувають в обігу на публічному ринку;

г) правильна відповідь відсутня.

10. З якою метою користувачі фінансової звітності приймають економічні рішення:

а) оцінити управління та підзвітність управлінського персоналу;

б) визначити, коли купувати, утримувати або ж продавати інвестиції в капітал;

в) оцінити забезпеченість сум, позичених суб'єктові господарювання;

г) всі відповіді вірні.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Необхідно порівняти фінансову звітність страховика з іншими видами звітності.

2. Слід скласти план і програму аудиту фінансової звітності страховика.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. Порівняйте фінансову звітність страховика з іншими видами звітності за декількома ознаками

№ з/п	Вид звітності	Форми звітності і частота подання	...	...
1	Фінансова загального призначення			
2	Фінансова спеціалізована			
3	Податкова			
4	Звіт з ЄСВ			
5	Управлінська			

2. Підготуйте план аудиту фінансової звітності страховика.

Етапи аудиту	Зміст роботи	Джерела інформації	Строки виконання
1	2	3	4
...	...	...	...

3. Підготуйте програму аудиту фінансової звітності страховика.

Задачі перевірки	Процедури перевірки	Обсяг перевірки	Докази	Виконавці	Строк проведення
1	2	3	4	5	6
...	...	...	...	...	...

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко К.В. Особливості складання фінансової звітності страховими компаніями за міжнародними стандартами / Бойко К.В., Софіюк О.Г. // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2013. – Випуск 10 (37). – Частина 1. – С. 55-64.

2. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

3. Гуд Груп (Интернэшнл) Лимитед (страховая деятельность): модель консолидированной финансовой отчетности страховой компании за год, завершившийся 31 декабря 2011 года [Електронний ресурс] // E&Y: [сайт]. – Режим доступу: www.ey.com/ru/ifrs.

4. Директива Ради ЄС № 91/674/ЄЕС від 19.12.1991 року Щодо річних звітів та консолідованих звітів страхових компаній [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_190.

5. Кір'ян С.М. Міжнародні стандарти фінансової звітності та їх вплив на стан економіки України / С.М. Кір'ян // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту: Економічні науки. – Хмельницький, 2016. – №10. − С. 113 − 121.

6. Кір'ян С. М. Нові форми фінансової звітності як складова бюджетної реформи / С.М. Кір'ян // Трансформація фіскальної політики України в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць за матеріалами IX науково-практичної інтернет-конференції, 1–15 грудня 2017 р. Ірпінь, 2017. − С. 97 − 98.

7. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

8. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

12. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

13. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н. Л. Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. – Київ: «Центр учбової літератури», 2020. – 647 с.

14. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

15. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

17. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.

18. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF.

19. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

20. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

21. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку. [текст] навч. посіб. / В. Т. Сусіденко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 224 с.

22. Сусіденко В. Т. Інформаційні системи і технології в обліку. [текст] навч. посіб. / В. Т. Сусіденко. – К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 224 с.

23. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.

24. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

25. Шолойко А.С. Характеристика звітності страхових організацій України / А.С. Шолойко // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2015 р. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – С. 184–186.

26. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

27. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

28. Illustrative IFRS consolidated financial statements 2011 Insurance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwcinform.com.

29. International Financial Reporting Standards: Certificate Learning materials [Електронний ресурс] // ICAEW: [сайт]. – Режим доступу: ia800200.us.archive.org/12/items/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial.pdf.

ТЕМА 7. ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо особливостей складання, аналізу та аудиту звіту про фінансовий стан страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– визначення особливостей формування та аналізу звіту про фінансовий стан страховика; – здійснення аудиту звіту про фінансовий стан страховика.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Звіт про фінансовий стан складається з:

а) доходів і витрат;
б) активу і пасиву;
в) прибутків і збитків;
г) активів, зобов'язань і капіталу.

2. Застосування різних основ оцінки для різних класів активів передбачає їх відображення в звіті про фінансовий стан:

а) в одному рядку;
б) в окремих рядках;
в) або в одному рядку або в окремих рядках;
г) в одному рядку, але з розшифровкою в примітках до звітності.

3. Активи в звіті про фінансовий стан страховика відображаються на основі:

а) зростання ліквідності;

б) спадання ліквідності;

в) класифікації на поточні та непоточні активи та зобов'язання;

г) класифікація на відстрочені податкові активи (зобов'язання).

4. Суб'єкту господарювання слід класифікувати актив як поточний, якщо:

а) він сподівається реалізувати цей актив або має намір продати чи спожити його у своєму нормальному операційному циклі;

б) він утримує актив в основному з метою продажу;

в) він сподівається реалізувати актив протягом дванадцяти місяців після звітного період;

г) всі відповіді вірні.

5. Активи звіту про фінансовий стан включають:

а) матеріальні і нематеріальні активи;

б) капітал і зобов'язання;

в) активи і зобов'язання;

г) дебіторську і кредиторську заборгованість.

6. Власний капітал у звіті про фінансовий стан – це:

а) все майно підприємства;

б) зареєстрований (пайовий) капітал, додатковий вкладений капітал, резервний капітал;

в) залишкова частка в активах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань;

г) залишкова частка в пасивах суб'єкта господарювання після вирахування всіх його зобов'язань.

7. Основні засоби в звіті про фінансовий стан відображаються за:

а) первісною вартістю;

б) балансовою або справедливою вартістю;

в) первинною вартістю;

г) залишковою вартістю.

8. Дебіторська заборгованість в звіті про фінансовий стан відображається за:

а) первісною вартістю;

б) балансовою вартістю;

в) чистою реалізаційною вартістю або справедливою вартістю;

г) залишковою вартістю.

9. Погашення існуючого зобов'язання може здійснюватися шляхом:
а) сплати грошових коштів;
б) передачі інших активів;
в) надання послуг;
г) всі відповіді вірні.

10. Звіт про фінансовий стан страховика складається відповідно до:
а) МСБО 1;
б) МСФЗ 1;
в) НП(С)БО 1;
г) П(С)БО 2.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно сформувати звіт про фінансовий стан страховика та здійснити його аналіз.

2. Здійснити аудит звіту про фінансовий стан страховика.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно сформувати звіт про фінансовий стан і здійснити його вертикальний аналіз, використовуючи MS Excel.

Статті звіту про фінансовий стан	Рік	
	тис. грн.	пит. вага, %
1	2	3
Актив		х
...		
Баланс		100
Пасив		х
...		
Баланс		100

2. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно сформувати звіт про фінансовий стан і здійснити його горизонтальний аналіз, використовуючи MS Excel.

Статті звіту про фінансовий стан	Рік	
	тис. грн.	%
1	2	3
Актив		х
...		100
Баланс		100
Пасив		х
...		100
Баланс		100

3. Здійснити аудит звіту про фінансовий стан страховика.

Блок	Операція	Документи	Порядок перевірки	Методи перевірки	Результати перевірки
I. Перевірка операцій з необоротними активами					
II. Перевірка первісної оцінки запасів					
III. Перевірка дебіторської заборгованості					
IV. Перевірка операцій з грошовими коштами					
V. Перевірка капіталу					
VI. Перевірка розрахунків із контрагентами					

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.

2.Бойко К.В. Особливості складання фінансової звітності страховими компаніями за міжнародними стандартами / Бойко К.В., Софіюк О.Г. // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2013. – Випуск 10 (37). – Частина 1. – С. 55-64.

3. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

4. Гуд Груп (Интернэшнл) Лимитед (страховая деятельность): модель консолидированной финансовой отчетности страховой компании за год, завершившийся 31 декабря 2011 года [Електронний ресурс] // E&Y: [сайт]. – Режим доступу: www.ey.com/ru/ifrs.

5. Директива Ради ЄС № 91/674/ЄЕС від 19.12.1991 року Щодо річних звітів та консолідованих звітів страхових компаній [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_190.

6. Звітність підприємства [текст] : підручник./ [М. І. Бондарчук, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін.] – Київ: «Центр навчальної літератури», 2015. − 570 с.

7. Кір'ян С.М. Міжнародні стандарти фінансової звітності та їх вплив на стан економіки України / С.М. Кір'ян // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту: Економічні науки. – Хмельницький, 2016. – №10. − С.113 − 121.

8. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 584 с.

9. Методика аудиту балансу підприємства [Електронний ресурс] // Новий погляд: [сайт]. – Режим доступу: http://np.org.ua/2013/12/metodyka-audytu-balansu-pidpryemstva/

10. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

13. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

14. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

15. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

16. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

18. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.

19. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 [Електронний ресурс] // Вер-

ховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF.

20. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

21. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

22. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

23. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.

24. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

25. Шолойко А.С. Характеристика звітності страхових організацій України / А.С. Шолойко // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв’язки: збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2015 р. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – С. 184–186.

26. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

27. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

28. Illustrative IFRS consolidated financial statements 2011 Insurance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwcinform.com.

International Financial Reporting Standards: Certificate Learning materials [Електронний ресурс] // ICAEW: [сайт]. – Режим доступу: ia800200.us.archive.org/12/items/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial.pdf.

ТЕМА 8. ЗВІТ ПРО СУКУПНІ ДОХОДИ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо особливостей складання, аналізу та аудиту звіту про сукупні доходи страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– визначення особливостей формування та аналізу звіту про сукупні доходи страховика; – здійснення аудиту звіту про сукупні доходи страховика.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Метод одного звіту означає, що суб'єкт господарювання подає усі статті доходу та витрат у:

а) єдиному звіті про сукупні доходи;

б) звіті, що відображає компоненти прибутку або збитку (окремий звіт про прибутки та збитки) та другому звіті, що починається з прибутку (збитку) та відображає компоненти іншого сукупного доходу;

в) податковій декларації;

г) звіті про фінансовий стан.

2. Суб'єкт господарювання має подавати в звіті про сукупні доходи, інформацію про розподіл прибутків або збитків та іншого сукупного доходу за період, що відноситься до:

а) неконтрольованих часток участі та власників материнського підприємства;

б) контрольованих часток участі та власників материнського підприємства;

в) неконтрольованих часток участі та власників дочірнього підприємства;

г) контрольованих часток участі та власників дочірнього підприємства.

3. Єдиний звіт про сукупні доходи складається з розділів:

а) прибутків;

б) збитків;

в) сукупних доходів;

г) прибутків і збитків та іншого сукупного доходу.

4. Який метод аналізу витрат, визнаних у прибутку чи збитку, може використовувати суб'єкт господарювання:

а) метод «характеру витрат»;

б) метод «функції витрат» або «собівартості реалізації»;

в) змішаний метод;

г) правильна відповідь а) і б).

5. Довільного розподілу витрат і значного судження вимагає:

а) метод «характеру витрат»;

б) метод «функції витрат» або «собівартості реалізації»;

в) змішаний метод;

г) правильна відповідь а) і б).

6. Дохід від продажу, Собівартість реалізації, Валовий прибуток, Інший дохід, Витрати на збут, Адміністративні витрати, Інші витрати, Прибуток до оподаткування. Даний приклад класифікації витрат відповідає:

а) методу «характеру витрат»;

б) методу «функції витрат» або «собівартості реалізації»;

в) змішаному методу;

г) правильна відповідь а) і б).

7. Звіт про сукупний дохід має подавати, окрім розділів прибутку або збитку та іншого сукупного доходу:

а) прибуток або збиток;

б) загальний інший сукупний дохід;

в) сукупний дохід за період, який є сумою прибутку або збитку та іншого сукупного доходу;

г) всі відповіді вірні.

8. Якщо статті доходу або витрат є суттєвими, суб'єкт господарювання повинен розкривати їх характер та суму:

а) в одному рядку;

б) окремо;

в) або в одному рядку або окремо;

г) в одному рядку, але з розшифровкою в примітках до звітності

9. У розділі прибутків та збитків або у звіті про прибутки та збитки слід подавати інформацію про:

а) дохід;

б) фінансові витрати;

в) податкові витрати;

г) всі відповіді вірні.

10. Звіт про сукупні доходи страховика складається відповідно до:

а) МСБО 1;

б) МСФЗ 1;

в) НП(С)БО 1;

г) П(С)БО 3.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно сформувати звіт про сукупні доходи страховика та здійснити факторний аналіз прибутку.

2. Здійснити аудит звіту про сукупні доходи страховика.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно сформувати звіт про сукупні доходи і здійснити факторний аналіз прибутку, використовуючи MS Excel.

Показник	Сума, тис. грн.
1	2
Обсяг реалізованих послуг	
...	
Всього	

2. Здійснити аудит звіту про сукупні доходи страховика.

Показник	Документи	Порядок перевірки	Методи перевірки	Результати перевірки

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.

2. Бойко К.В. Особливості складання фінансової звітності страховими компаніями за міжнародними стандартами / Бойко К.В., Софіюк О.Г. // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2013. – Випуск 10 (37). – Частина 1. – С. 55-64.

3. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

4. Гуд Груп (Интернэшнл) Лимитед (страховая деятельность): модель консолидированной финансовой отчетности страховой компании за год, завершившийся 31 декабря 2011 года [Електронний ресурс] // E&Y: [сайт]. – Режим доступу: www.ey.com/ru/ifrs.

5. Директива Ради ЄС № 91/674/ЄЕС від 19.12.1991 року Щодо річних звітів та консолідованих звітів страхових компаній [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_190.

6. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва]. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.

7. Кір'ян С.М. Міжнародні стандарти фінансової звітності та їх вплив на стан економіки України / С.М. Кір'ян // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту: Економічні науки. – Хмельницький, 2016. – №10. − С.113 − 121.

8. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

9. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч.

3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

13. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

14. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

15. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

17. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.

18. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF.

19. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

20. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

21. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

22. Соловйова М. Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами [Електронний ресурс] / Соловйова М., Кушніренко О. // Київаудит: [сайт]. – Режим доступу: http://www.kievaudit.com/ua/articles_audit/msfz-skladanna-finans-zvitnosti.

23. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.

24. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

25. Шолойко А.С. Характеристика звітності страхових організацій України / А.С. Шолойко // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2015 р. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – С. 184–186.

26. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

27. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

28. Illustrative IFRS consolidated financial statements 2011 Insurance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwcinform.com.

International Financial Reporting Standards: Certificate Learning materials [Електронний ресурс] // ICAEW: [сайт]. – Режим доступу: ia800200.us.archive.org/12/items/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial.pdf.

ТЕМА 9. ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо особливостей складання, аналізу та аудиту звіту про зміни у власному капіталі страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– визначення особливостей формування та аналізу звіту про зміни у власному капіталі страховика; – здійснення аудиту звіту про зміни у власному капіталі.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Звіт про зміни у власному капіталі містить таку інформацію:

а) загальний сукупний дохід за період, із зазначенням окремо загальних сум, що відносяться до власників материнського підприємства та до неконтрольованих часток;

б) для кожного компонента власного капіталу впливи ретроспективного застосування або ретроспективного перерахунку, визнаного відповідно до МСБО 8;

в) для кожного компонента власного капіталу, зіставлення вартості на початок та на кінець періоду;

г) всі відповіді вірні.

2. Інформацію про суми дивідендів, визнаних як виплати власникам протягом звітного періоду, а також відповідну суму дивідендів на акцію суб'єкт повинен розкривати у:

а) у звіті про зміни у власному капіталі;

б) примітках;

в) звіті про зміни у власному капіталі або у примітках;

г) у звіті про сукупні доходи.

3. Сума, за якою власний капітал відображається в звіті, залежить від:

а) оцінки активів і зобов'язань;

б) оцінки активів;

в) оцінки зобов'язань;

г) оцінки активів і пасивів.

4. Згідно з фінансовою концепцією капіталу, такого як інвестовані кошти або інвестована купівельна спроможність, капітал є синонімом:

а) чистих активів суб'єкта господарювання;

б) власного капіталу суб'єкта господарювання;

в) чистих активів або власного капіталу суб'єкта господарювання;

г) активів або власного капіталу суб'єкта господарювання.

5. Згідно з фізичною концепцією капіталу, такого як виробнича потужність, капітал розглядається у вигляді:

а) продуктивності суб'єкта господарювання, заснованої, наприклад, на одиницях виробленої за звітний період продукції;

б) продуктивності суб'єкта господарювання, заснованої, наприклад, на одиницях виробленої за квартал продукції;

в) продуктивності суб'єкта господарювання, заснованої, наприклад, на одиницях виробленої за день продукції;

г) продуктивності суб'єкта господарювання, заснованої, наприклад, на одиницях виробленої за годину продукції.

6. Для страхових компаній характерна наступна концепція капіталу:

а) фінансова;

б) фізична;

в) фінансова або фізична;

г) змішана.

7. Концепція збереження капіталу пов'язана з тим, що:

а) тільки надходження активів, що менші за суми, необхідні для збереження капіталу, може вважатися прибутком і, відповідно, прибутковістю капіталу;

б) тільки надходження активів, що перевищують суми, необхідні для збереження капіталу, може вважатися прибутком і, відповідно, прибутковістю капіталу;

в) тільки вибуття активів, що перевищують суми, необхідні для збереження капіталу, може вважатися прибутком і, відповідно, прибутковістю капіталу;

г) тільки надходження активів може вважатися прибутковістю капіталу.

8. Збереження фінансового капіталу може вимірюватися в:

а) номінальних грошових одиницях;

б) одиницях постійної купівельної спроможності;

в) номінальних грошових одиницях або в одиницях постійної купівельної спроможності;

г) реальних грошових одиницях

9. Концепція збереження фізичного капіталу вимагає прийняття основи оцінки за:

а) історичною собівартістю;

б) вартістю реалізації (погашення);

в) теперішньою вартістю;

г) поточною собівартістю.

10. Звіт про зміни у власному капіталі страховика складається відповідно до:

а) МСБО 1;

б) МСФЗ 1;

в) НП(С)БО 1;

г) П(С)БО 5.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно сформувати звіт про сукупні доходи страховика та здійснити аналіз структури власного капіталу.

2. Здійснити аудит звіту про зміни у власному капіталі страховика.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно сформувати звіт про зміни у власному капіталі і здійснити аналіз структури власного капіталу, використовуючи MS Excel.

Показник	Сума, тис. грн.	Питома вага, %
1	2	
...		
Всього		100

2. Здійснити аудит звіту про зміни у власному капіталі страховика.

Показник	Документи	Порядок перевірки	Методи перевірки	Результати перевірки

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А, Ільіна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К. : Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.

2. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва]. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.

3. Бойко К.В. Особливості складання фінансової звітності страховими компаніями за міжнародними стандартами / Бойко К.В., Софіюк О.Г. // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2013. – Випуск 10 (37). – Частина 1. – С. 55-64.

4. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.

5. Гуд Груп (Интернэшнл) Лимитед (страховая деятельность): модель консолидированной финансовой отчетности страховой компании за год, завершившийся 31 декабря 2011 года [Електронний ресурс] // E&Y: [сайт]. – Режим доступу: www.ey.com/ru/ifrs.

6. Директива Ради ЄС № 91/674/ЄЕС від 19.12.1991 року Щодо річних звітів та консолідованих звітів страхових компаній [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_190.

7. Кір'ян С.М. Контроль відображення повноти господарської діяльності засобами облікової політики / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2017. – №2. [Електронний ресурс. Джерело доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5439].

8. Кір'ян С.М. Міжнародні стандарти фінансової звітності та їх вплив на стан економіки України / С.М. Кір'ян // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту: Економічні науки. – Хмельницький, 2016. – №10. − С.113 − 121.

9.Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.

10. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.

11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.

12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

13. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

14. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

15. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

16. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

18. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Елект-

ронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.

19. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF.

20. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

21. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

22. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

23. Соловйова М.Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами [Електронний ресурс] / Соловйова М., Кушніренко О. // Київаудит: [сайт]. – Режим доступу: http://www.kievaudit.com/ua/articles_audit/msfz-skladanna-finans-zvitnosti.

24. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 368 с.

25. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

26. Шолойко А.С. Характеристика звітності страхових організацій України / А.С. Шолойко // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв’язки: збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2015 р. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – С. 184–186.

27. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

28. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

29. Illustrative IFRS consolidated financial statements 2011 Insurance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwcinform.com.

International Financial Reporting Standards: Certificate Learning materials [Електронний ресурс] // ICAEW: [сайт]. – Режим доступу: ia800200.us.archive.org/12/items/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial.pdf.

ТЕМА 10. ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

ХАРАКТЕРИСТИКА ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ

Мета лабораторної роботи:	– формування практичних навичок та знань щодо особливостей складання, аналізу та аудиту звіту про рух грошових коштів страховика.
Завдання лабораторної роботи:	– визначення особливостей формування та аналізу звіту про рух грошових коштів страховика; – здійснення аудиту звіту про рух грошових коштів страховика.
Матеріальне і програмне забезпечення лабораторної роботи:	– комп'ютерний клас; – програма для тестового контролю знань; – програма для автоматизації бухгалтерського обліку «1С:Бухгалтерія 8»; – пакет програм MS Office.

Виконання поставлених завдань передбачає:

1. Проходження тестового контролю як допуску до практичних завдань.

2. Вирішення практичних завдань лабораторної роботи.

3. Підготовка і подання звіту з лабораторної роботи в електронному вигляді викладачеві.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Звіт про рух грошових коштів може складатися:

а) активним і пасивним методом;
б) прямим і оберненим методом;
в) прямим і непрямим методом;
г) первинним і вторинним методом.

2. Звіт про рух грошових коштів повинен відображати грошові потоки:

а) операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
б) операційної та фінансової діяльності;
в) операційної та інвестиційної діяльності;
г) інвестиційної та фінансової діяльності.

3. Грошові потоки – це:

а) надходження грошових коштів та їх еквівалентів;

б) вибуття грошових коштів та їх еквівалентів;

в) надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів;

г) різниця надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.

4. Грошові кошти складаються з:

а) готівки в касі;

б) депозитів до запитання;

в) готівки в касі і депозитів до запитання;

г) готівки і депозитів.

5. На нетто-основі можна відображати в звітності грошові потоки, що виникають від усіх наведених нижче видів діяльності фінансової установи:

а) надходжень і виплат грошових коштів за акцептом і виплатою депозитів з фіксованим строком;

б) розміщення депозитів в інших фінансових установах та вилучення депозитів із них;

в) авансів та позик у грошових коштах, наданих клієнтам, і повернення цих авансів та позик;

г) всі відповіді вірні.

6. Грошові потоки, які виникають від операцій в іноземній валюті, відображаються у функціональній валюті суб'єкта господарювання із застосуванням до суми в іноземній валюті такого курсу обміну функціональної валюти на іноземну валюту, який був на дату:

а) підписання угоди;

б) грошового потоку;

в) складання звіту;

г) правильна відповідь відсутня.

7. Інвестиційні та фінансові операції, які не потребують використання грошових коштів або їх еквівалентів:

а) виключаються зі звіту про рух грошових коштів;

б) відображаються в окремому рядку звіту про рух грошових коштів;

в) відображаються в майбутньому звіті про рух грошових коштів;

г) правильна відповідь відсутня.

8. Прямий метод складання звіту про рух грошових коштів заснований на:

а) розкритті інформації про основні класи валових надходжень грошових коштів;

б) розкритті інформації про основні класи валових виплат грошових коштів;

в) розкритті інформації про основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів;

г) розкритті інформації про не основні класи валових надходжень грошових коштів чи валових виплат грошових коштів

9. Прикладами негрошових операцій є такі:

а) придбання активів або шляхом прийняття прямо пов'язаних з ними зобов'язань, або шляхом фінансової оренди;

б) придбання суб'єкта господарювання шляхом випуску акцій;

в) перетворення боргу у власний капітал;

г) всі відповіді вірні.

10. Звіт про рух грошових коштів страховика складається відповідно до:

а) МСБО 1 і МСБО 7;

б) МСФЗ 1;

в) НП(С)БО 1;

г) П(С)БО 4.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Використовуючи програму «1С:Бухгалтерія 8», необхідно сформувати звіт про рух грошових коштів страховика та здійснити аналіз вхідних і вихідних грошових потоків.

2. Здійснити аудит звіту про рух грошових коштів страховика.

Методичні рекомендації до виконання практичних завдань лабораторної роботи

1. У програмі «1С:Бухгалтерія 8» необхідно сформувати звіт про рух грошових коштів і здійснити аналіз вхідних і вихідних грошових потоків, використовуючи MS Excel.

Показник	Значення
1	2
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	
Коефіцієнт ефективності грошових потоків	
Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку	
Ліквідний грошовий потік	

2. Здійснити аудит звіту про рух грошових коштів страховика.

Показник	Документи	Порядок перевірки	Методи перевірки	Результати перевірки

3. Підготувати аудиторський висновок за підсумками аудиту фінансової звітності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Звітність підприємства [текст] : підручник./ [М. І. Бондарчук, Ю. А. Верига, М. М. Орищенко та ін.] – Київ: «Центр навчальної літератури», 2015. − 570 с.
2. Звітність підприємств : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл. за спец. «Облік і оподаткування») / [В. П. Пантелеєв, О. А. Юрченко, Г. М. Курило, К. В. Безверхий ; за заг. редакцією д. е. н., проф. В. П. Пантелеєва]. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.
3. Бойко К.В. Особливості складання фінансової звітності страховими компаніями за міжнародними стандартами / Бойко К.В., Софіюк О.Г. // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». – 2013. – Випуск 10 (37). – Частина 1. – С. 55-64.
4. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. / Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Замазій О.В. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
5. Гуд Груп (Интернэшнл) Лимитед (страховая деятельность): модель консолидированной финансовой отчетности страховой компании за год, завершившийся 31 декабря 2011 года [Електронний ресурс] // E&Y: [сайт]. – Режим доступу: www.ey.com/ru/ifrs.
6. Директива Ради ЄС № 91/674/ЄЕС від 19.12.1991 року Щодо річних звітів та консолідованих звітів страхових компаній [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_190.
7. Кір'ян С.М. Грошово-кредитна політика як інформаційна база для управлінського обліку / Кір'ян С.М. // Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали ІІ міжнар. наук.-практ. конф. 8 грудня 2017 р., (ПДАТУ, м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2017. − С. 212-213.
8. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч. посіб. 2-ге вид., випр. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 584 с.
9. Міждисциплінарний словник зі страхування та ризик-менеджменту / [Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк та ін.]; за наук. ред. проф. Р.В. Пікус. – К.: Логос, 2015. – 509 с.
10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 1. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 997 с.
11. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 2. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 573 с.

12. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2014 року). – У 3 частинах. – Ч. 3. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2015. – 116 с.

13. Міжнародні стандарти фінансової звітності від 01.01.2015 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodni-standarty-finansovoi-zvitnosti-versiia-perekladu-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=bjudzhet.

14. План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкція про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України: [сайт]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293534.

15. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність від 21.12.2017 № 2258-VIII: Закон України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19.

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

17. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14.

18. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF.

19. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

20. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків: Розпорядження Держфінпослуг від 03.02.2004 № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04.

21. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс] // Верховна Рада України: [сайт]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр.

22. Соловйова М.Складання фінансової звітності за міжнародними стандартами [Електронний ресурс] / Соловйова М., Кушніренко О. // Київаудит: [сайт]. – Режим доступу: http://www.kievaudit.com/ua/articles_audit/msfz-skladanna-finans-zvitnosti.

23. Шолойко А.С. Особливості бухгалтерського обліку та аудиту в страхових організаціях України / А.С. Шолойко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2015. – № 168. – С. 47 – 54.

24. Шолойко А.С. Характеристика звітності страхових організацій України / А.С. Шолойко // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції, 26 лютого 2015 р. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – С. 184–186.

25. IFRS e-learning [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: http://www.iasplus.com/en/tag-types/e-learning.

26. IFRS in your pocket 2016 [Електронний ресурс] // Deloitte: [сайт]. – Режим доступу: www.iasplus.com/en/publications/global/ifrs-in-your-pocket/2016/at_download/file/IFRS%20in%20your%20pocket%202016.pdf.

27. Illustrative IFRS consolidated financial statements 2011 Insurance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pwcinform.com.

International Financial Reporting Standards: Certificate Learning materials [Електронний ресурс] // ICAEW: [сайт]. – Режим доступу: ia800200.us.archive.org/12/items/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial/InternationalFinancialReportingStandardsifrs-completeLearningMaterial.pdf.

Навчальне видання

Кір'ян Світлана Михайлівна
Шолойко Антоніна Сергіївна

ОБЛІК І АУДИТ В СТРАХОВИК КОМПАНІЯХ

ЛАБОРАТОРНИЙ ПРАКТИКУМ

Підписано до друку 05.09.2020 р. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 3,72.
Тираж 100 прим. Зам. № 54.

Видання надруковано у друкарні
поліграфкомбінату Європейського університету
03115, Україна, Київ-115, вул. Депутатська 15/17.

Реєстраційне свідоцтво ДК №3833 від 14.07.2010 р.